

Hajylara hyzmat etme abraýy

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 январа, 2025

Hajylara hyzmat etme abraýy HAJYLARA HYZMAT ETME ABRAÝY

Yslamy rituallaryň biri bolan haj yslamyň iň möhüm sütünleriniň biridir. Ony syýasy çaknyşyklar ýa-da galp dünýewi şygarlar bilen garyşdyryp bolmaz

Haj «Lebbeýk, Allâhumme Lebbeýk» telbiýesi bilen diňe Allatagalanyň çagyryşyna jogapdyr. Galany batyldyr.

Hajylara hyzmat etmek bolsa Allatagalanyň diňe mynasyplara bagyş eden iň uly abraýdyr. Munda ummasyz köp fazylat we haýyr bar. Resulalla (s.a.w) Mekgäni eýelän wagtynda-da Allanyň mukaddes öýüne hyzmat edenleri Kábäniň açarlaryny saklama hukugyndan mahrum etmändir.

Ibn Saadyň «Kitabüt-Tabakatil-Kebir» kitabynda Osman ibn Talhanyň dilinden şeýle diýilýär:

«Jahlylyýet döwründe duşenbe we penşenbe günleri Kábäniň gapysyny açardyk. Mekge alunmazdan öň bir gün Resulalla (s.a.w) adamlar bilen bile içerik girjek bolupdyr. Men oňa gödegräk daradym. Ol mylakatlylyk bilen meniň ýanyma golaýlaşyp «Ýa Osman, ýakynda bu açary islän adamyma berjek günümi görersiň» diýdi. Munuň kureýşlileri peseltjegini aýdanynda, Resulalla (s.a.w) maňa gaýtam tersine, şol gün kureýşiň abraýynyň artjagyny aýtdy. Mekge eýelenen günü gelip ýetende maňa açarlary getir diýdi. Menem getirdim. Menden alyp, ýene maňa berdi. Yzyndanam «Açary edep bilen alyň. Bu amanaty zalymlardan başga hiç kim sizden alyp bilmez» diýdi».

Saud Arabystanynyň patyşalaryna şonuň üçin «Hadimul-Haremeýni-Şerifeýn» diýilýär. Patyşalyk öz mynasyp bu abraýly wezipesini aňryýany bilen ýerine ýetirip geldi. Ýatan ýeri ýagty bolmuş Abdyleziz patyşanyň döwründen bäri Saud Arabystanynyň patyşalary bina gurluşygynda we bu boýunça ösüşde biri-birleri bilen ýaryşyp geldi.

Haj desgalarynda, hyzmat edişiň hili, logistika, hatda howpsuzluk babatda her ýyl täze üýtgeşmeler girizilýär.

Millionlarça hajyny myhman alýan Saud Arabystany bu boýunça saglygy goraýyş we howpsuzlyk ýaly dürli ugurlary ussatlyk bilen dopandyrdy: pasportlar, gümrük, ýangyn söndüriş, jemgyýetçilik howpsuzlygy we ýol gözegçilik gullugy boýunça polisiýa işgärleri, hajylaryň iň agyr şertlerde-de howpsuzlygyny üpjün etmek, koronawirus ýokanjy...

Üstünligiň ýeke-täk sebäbi hajylaryň sany däl. Hiç zatdan habarsyz nadanyň biri mundan iki esse köp turist myhman alýan ýurtlaryň bardygyny aýdyp biler. Emma Saud Arabystan diňe Arafat dagynda millionlarça adamy garşylaýar. Millionlarça hajy meselesiz ýagdaýda toparlara bölünýär.

Ösen ýurtlaryň köpüsi belli wagtda we ýerde millionlarça adama gözegçilik edip, toparlara bölüp bilmek mümkinçiliginden mahrum.

Arafatda kyýama durmak, bu ýerde bolmak üçin belli sagatlarda hajylary toparlara bölmek we olaryň ýola çykmalaryny meýilleşdirmek herek. Işiň mugjyzasy şu ýerde.

Yslamy rituallaryň biri bolan haj yslamyň iň möhüm sütünleriniň biridir. Ony syýasy çaknyşyklar ýa-da galp dünýewi şygarlar bilen garyşdyryp bolmaz.

Her ýyl dünýäniň şaýatlyk edýän, baý bilen garybyň, akýagyz bilen garaýagyzyň bir ýere üýşýän iň uly dini üýşmeleňinde ähli hajylar gyra deňleşýär.

Jenaby-Hakyň huzurynda olaryň hemmesi deňdir. Eginlerindäki ak biýz matalary bilen «Lebbeýk, Allâhümme Lebbeýk» diýip gygyryşýan adamlary bir ýere jemleýänem söýgi we hoşniýetlilikdir.

Haj möwsümlerinde has oňaly şertleri, hyzmatlary we desgalary hödürleýän Saud Arabystany metrolar, otlular, ýerasty

geçelgeler, köprüler bilen hereketiň aňsatlaşmagy, adam ölümleriniň önüni almak üçin dyknyşyklaryň selçeňleşdirilmegi ýaly birnäçe işleri geçirdi.

Munuň bilen birlikde infrastrukturanyň we desgalaryň gowylandyrylmagy üçin milliardlarça dollar sarp edildi.

Patysalyk haj üçin ýörite äpet gün saýawanlaryny getirttdi, köçeleriň, togap edilýän meýdanyň seleňledilmegi üçin äpet kondisionerler gurdy.

Mekgäniň jülgelerinde we daglarynda şeýlekin oňaýly şertleri döretmek üçin janyny gaýgyrman işläň adamlar neneň bagtly! Olara Allanyň salaty we salamy bolsun.

«Zalymlardan başgasynyň zor bilen alyp bilmejek» şol hyzmat abraýy nesip edenler neneň bagtly!

Jibril UBEÝDI,
Liwiýaly žurnalist.

Ýekşenbe, 10.07.2022 ý. Publisistika